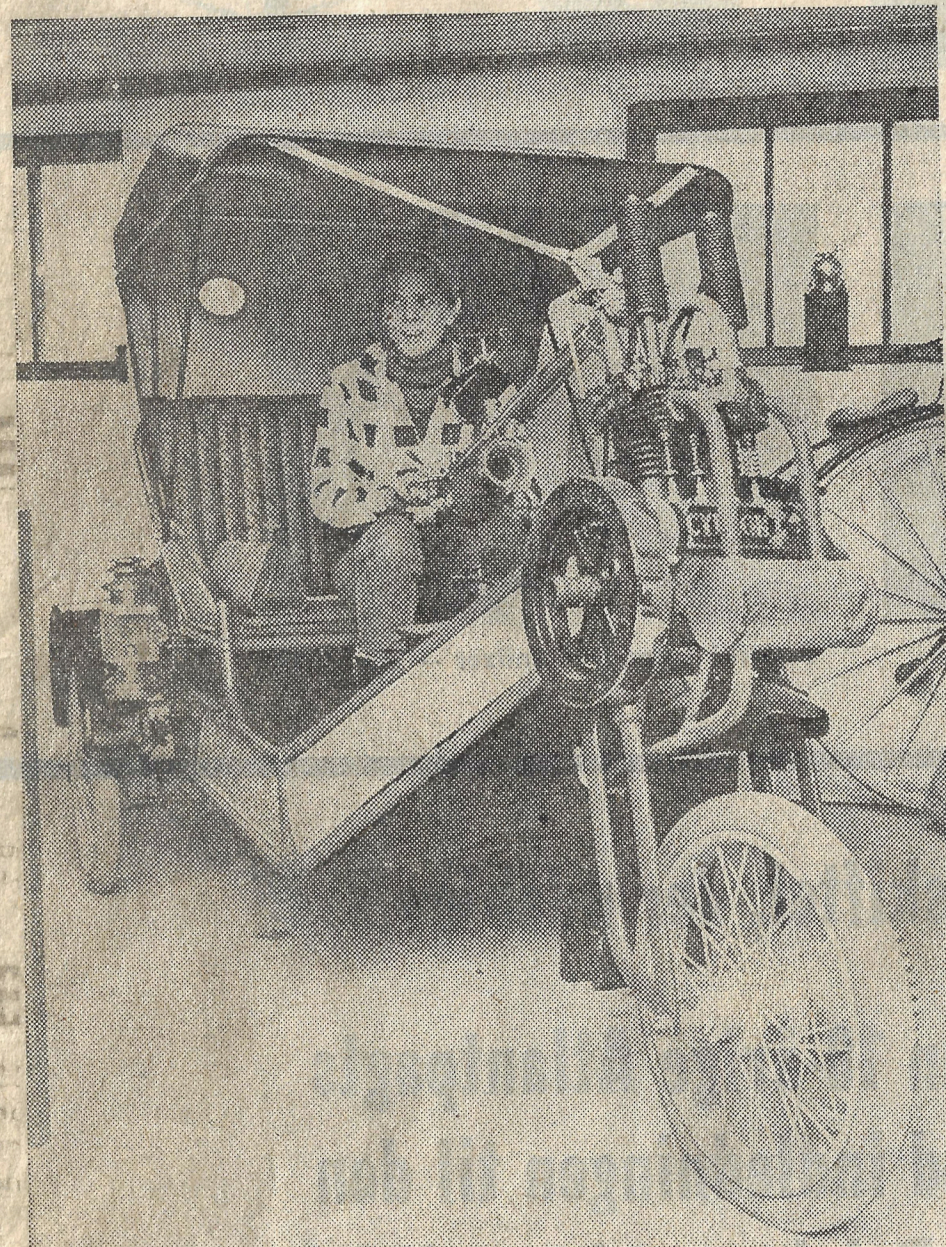

Danmarks ny bilmuseum indrettes i en kostald

Fru Børge Kaa i samlingens stiftelse, den tyske Cyclonette fra 1907

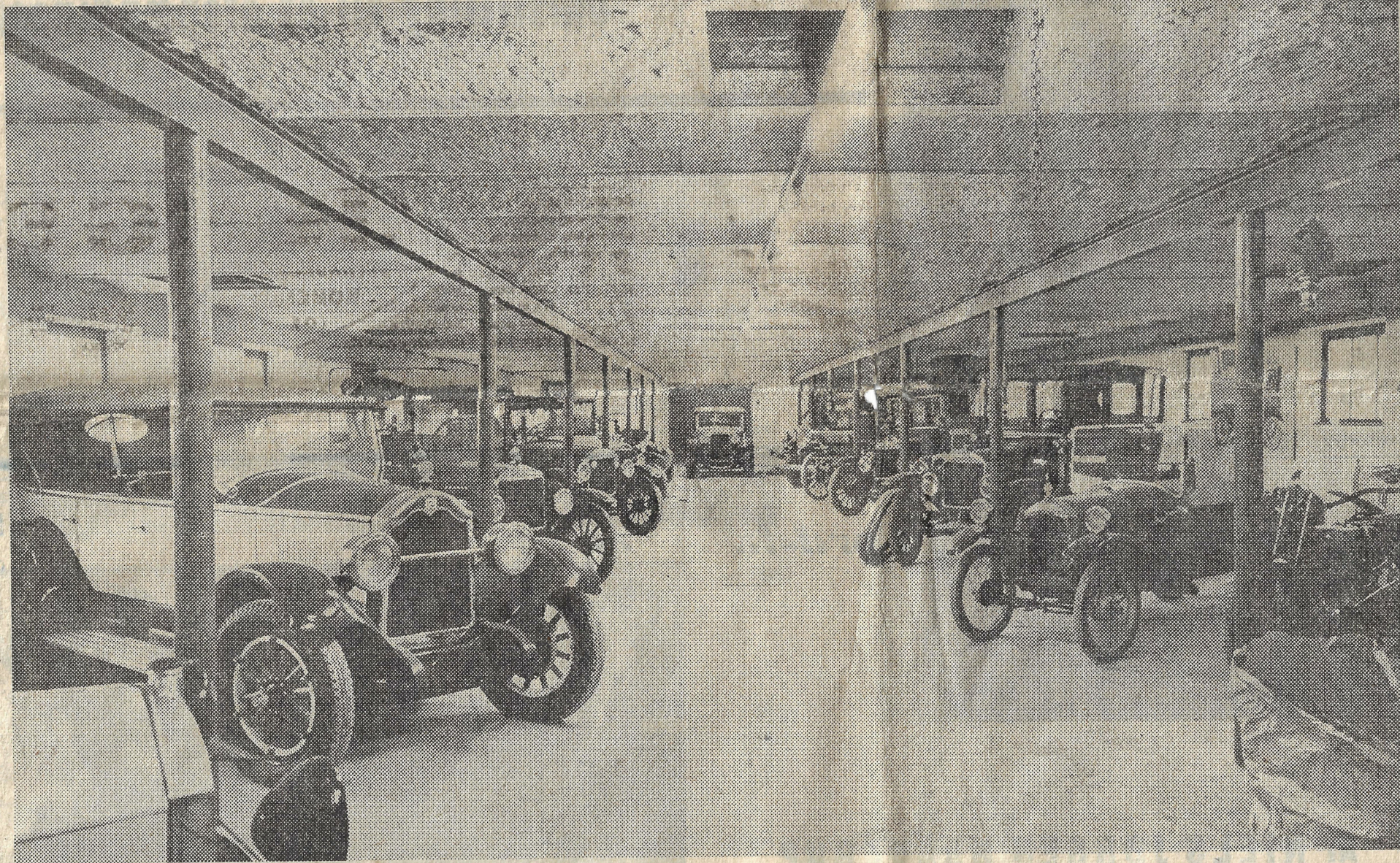
To tandlæger, en vognmaler og en forvalter har samlet en bunke dejlige, gamle biler på Pedershvile Gård ved Helsingør. – Åbner til påske og har store planer for fremtiden

Af Paul Chantelou

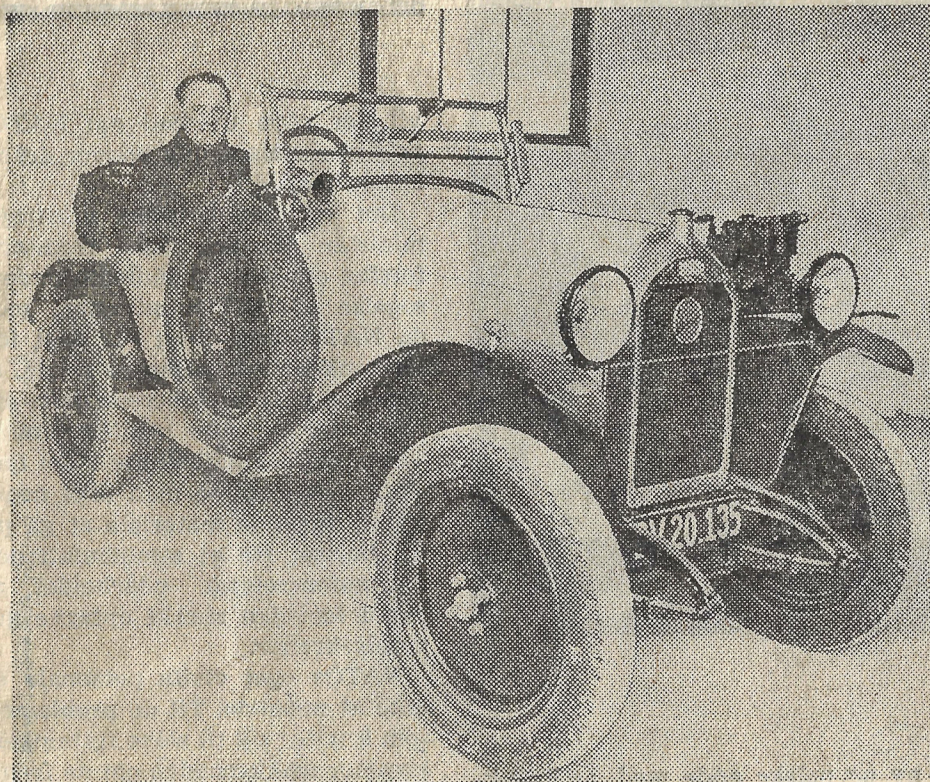
FIRE bilglade sjællændere, to tandlæger, en vognmaler og en forvalter har besluttet at skaffe Sjælland en attraktion mere. De er i fuld gang med at indrette Danmarks tredje bilmuseum på Pedershvilegård ved Helsingør i Nordsjælland. De har ikke store midler i baghånden, men til gengæld støttes de af et stort antal medlemmer i Veteranbil-Klubben. Og veteranbilfolk er særdeles aktive mennesker, der ikke er bange for at tage fat, når det gælder deres hobby.

De fire er tandlægerne Kaj H. Bach, Frederiksværk og Niels Villadsen, København, forvalter Carsten Falkentoft, Pedershvile og vognmaler Børge Kaa, Bagsværd. Ja, Børge Kaa har lejet sin forretning i Bagsværd ud og er flyttet til Helsingør, hvor han har boet, siden han fik ideen til museet for små fem måneder siden.

Det er Børge Kaa, der er den drivende kraft i foretagendet. Han er veteran og en af de mest maleriske personer inden for veteranbil-entusiasternes kredse. Han startede som Ford T-samler, og siden har han været fremme i første række, hver gang veteranbilernes sag skulle tales. Sidst var han den ledende, da bilmuseet på Egskov i fjor blev startet.

Hallen på Pedershvile gård, hvor man åbner bilmuseet til påske

Tandlæge Bach udstiller sin berømte gule Mathis

Grundlaget for museet er en halv snes biler, som Børge Kaa selv ejer, og det samme gør tandlæge Bach, der sidder i bestyrelsen for Veteranbil Klubben, men efterhånden som tiden er gået, er der kommet bil på bil til, og i dag disponerer man over omkring 100 køretøjer. Mange af dem er dog i så dårlig stand, at der skal ofres dyre penge og lang tid på at restaurere dem. Til gengæld kan man regne med mange dejlige gamle biler fra veteranbil klubbens medlemmer, der har lovet at udlåne dem til museet.

Museet. Ja, hvad er museet? Den hal, der efter planerne skal åbne for publikum til påske, er indrettet i Pedershviles tidligere kostald, hvor der er plads til ca. 25 biler og 15 motorcykler. Men der er store uvidelsesmuligheder, ikke mindst på loftet, og det er meningen, at flere udstillingssale skal åbnes. Man er også ved at indrette cafeteria i forbindelse med museet, men det bliver ikke færdigt til påske. Men antagelig til pinse.

— Vi driver kvægløst landbrug

siger forvalter Carsten Falkentoft, så vi har ikke brug for bygningerne. Oprindeligt havde jeg bare lånt Børge Kaa en stald til at stille bilerne i, men nu er jeg selv grebet af bacillen. Det er vist umuligt at undgå, når man har med veteranbilfolk at gøre. Ja selv min mor, der i begyndelsen var lidt irriteret over de gamle biler, er begyndt at snakke med om veteranbilerne.

Op på loftet med kranbil

Overalt på gården står der gamle biler, og på ladens loft er anbragt en gammel kranbil, der trækker de værkbrudne køretøjer, der skal restaureres op ad et par jernbaneskiner. På den måde får man udnyttet pladsen, for der kommer stadig væk flere biler. De står på gårdspladsen, bag kornsløjerne og maskinhuset. Man kan i hvert fald indstille sig på at præsentere nye restaurerede gamle biler i adskillige år, hvis de allesammen skal køres i stand.

Intet kan kide humøret hos Børge Kaa og hans hjælpere. Selv ikke, at en staldvæg blæste ind under orkanen for nylig og næsten knuste tre veteranbiler og en campingvogn.

— Jeg havde ellers sovet to gange i camping-vognen, siger Børge Kaa, så det var godt, at jeg ikke lå i den på orkan-attenen. Så havde jeg været flad som en pandekage i dag.

Hvad skete der med bilerne? — En blev så ødelagt, at den næppe kan genopbygges, men de to andre regner vi med at kunne redde. Det er en Cadillac/La Salle og en Fiat 500-14. Fiat'en er den eneste af sin slags her i landet, så den skulle gerne blive bil igen.

Det er en helt utraditionel måde, man indretter museet på. Den varme luft blæses ikke ind gennem de sædvanlige radiatorer, men gennem gamle bilkjølede, f.eks. fra en danskbygget Triangel-lastbil. Væggene er illustreret af maleri-er af gamle biler, som Børge Kaa selv står for, og billetlugen er lavet af køleren til en Austin Seven.

Cafeteria i vinestalden

Børge Kaa, hans kone Lillian og Carsten Falkentoft arbejder i døgn-drift med at få alt klar til åbningen, og det er ikke altid, at man er enig. Sidst drejede diskussionen sig om, i hvilken af de tidligere

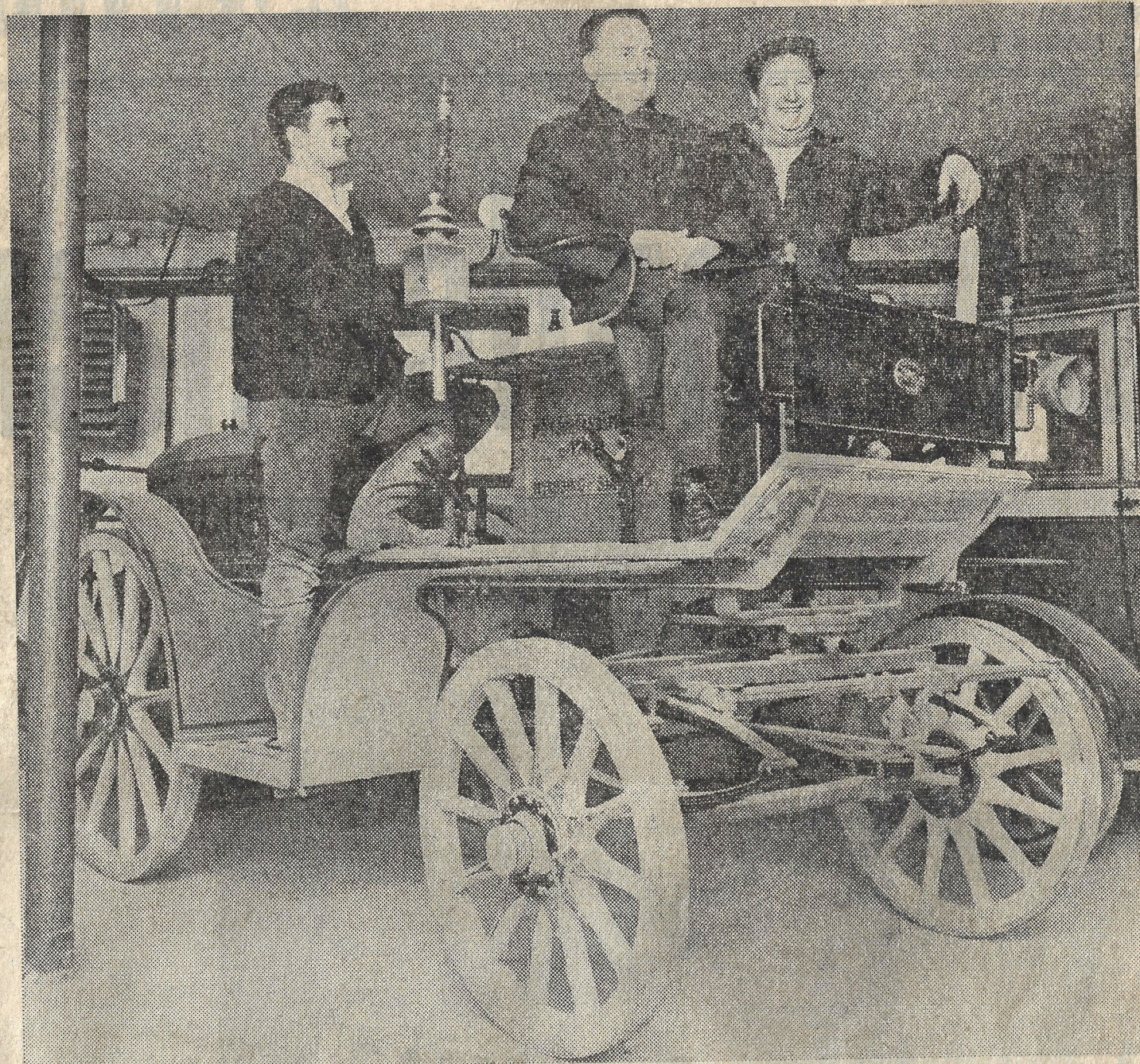
vinestalde, man skal indrette cafeteriaet. I den ene er der bedst plads til køkkenet, men den anden er pænere, og så er der allerede installeret olieovn i den. Sådan går diskussionen, alt imens der arbejdes på kraft. Og der bliver nået noget, for til påske skal man være klar.

Der er mange sjove og interessante gamle biler i samlingen, og om dem fortæller Børge Kaa:

Der er først og fremmest Cyclonetten, en 3-hjulet bil fra omkring 1907. Den er bygget i Berlin, og jeg købte den hos Brodersen på Kegnæs på Als. Han havde fået fat på den for at bruge motoren til sin flyvemaskine, men da den ikke egnede sig til det, satte han en FN-motorevkelemotor i. Jeg fik derefter både bil og motor for 300 kr.

En af udstillingens mest velholdte biler er tandlæge Bachs gule Mathis.

Den er helt usædvanlig, siger tandlægen selv, fordi den ingen differentialer har. Den bremses med det ene baghjul på fodbremsen og det andet på håndbremsen. Det var Ole Falck Hansen, der i sin tid kom hjem med den fra Paris, men så gik den i stykker, og en dag, da jeg kom kørende gennem Hille-

Højt til vogns sidder de tre musketerer Carsten Falkentoft, Kaj H. Bach og Børge Kaa.

Der er også en meget velholdt Rolls-Royce fra 1933. Den tilhører tandlæge Bach og var fornylig med i filmen »Pigen og Greven«, hvor Dorch Passer kørte den. Endvidere en Studebaker fra 1921 af mærket Touring med specielle trådhjul. Den stammer fra en bankdirektør i Kolding og havde stået klodset op siden 1926, men alligevel startede den første gang, men prøvede.

Ford T-taxa fra Kettinge

— Vi må ikke glemme Ford T-taxaen med karrosseri fra Kettinge Karrosserifabrik på Falster, siger Børge Kaa. En bekendt i Maribo ringede mig op en dag og spurgte, om jeg ville købe den. Han ville gerne af med den, fordi han havde fundet ud af, at karrosseriet var en Chevrolet og undervognen en Ford. Jeg fik vognen plus 400 kr. for en Jawa-motorcykel, og glad blev jeg, da det viste sig, at karrosseriet var danskbygget. Taxaen er blevet så berømt, at den en dag kom i fjernsynet, men ikke så snart havde den været vist, før min telefon ringede. Det var manden fra Maribo, der brølede:

Nå så den vogn var uoriginal. Der fik du nok rigtigt taget mig ved næsen.

Men han mente det nu ikke så alvorligt, så vi blev hurtigt gode venner igen.

Ved siden af Taxaen står en gammel brandsprøjte, der er en foræring fra Nykøbing Sjælland Kommune, og en dejlig gammel brudekaret, hvoraf der kun findes én til i Danmark.

De interesserer Dem også for motorcykler?

— Ja, vi har et par af de berømte danske motorcykler, som Ferd. Hansen, Mørkov byggede omkring 1923, motorcyklen »København«, der blev konstrueret af Carl Nielsen, nogle dejlige Harley-Davidson, og den gamle motorcykel med sidevogn, som redaktør C. H. Clemmensen kørte i, da han blev myrdet af tyskerne under besættelsen.

Roosevelt-bilen

— Hvilke vogne er De i gang med at restaurere?

Der er blandt andet en Roosevelt, der, såvidt jeg ved, er den eneste af sin art i Europa, en gammel Peugeot, adskillige Ford T'er, og mange andre.

Hvordan genopbygger og restaurerer De bilerne?

— Jeg købte i sin tid mange dele, lygter, horn, startere og dynamoer hos Fattig-Johnsen i Odense, og i dag har jeg lånt mange dele af den fabrikant i Jylland, der købte

alt efter Fattig-Johnsens død. Blandt andet nogle dejlige fabriksnye dekk 32 x 4, som Fattig-Johnsen i sin tid havde købt, men ikke ville sælge igen, fordi han ikke kunne tjene på dem.

— Men De er da nødt til at få dele andre steder fra?

— Gennem årene har mange mennesker ringet til mig og sagt — Børge Kaa, jeg har en gammel gaslygte til en bil, eller noget andet, vil De have det? Desværre er det blevet lidt vanskeligere efter, at Alholm og Egeskov er kommet, men jeg ved, at der både er mange gamle biler her i Danmark endnu og bunker af dele, så forhåbentlig begynder folk at ringe igen nu, hvor vi har indrettet museum.

Fruen restaurerer også biler

— Er De alene om at restaurere?

— Det gør vi allesammen, men ikke mindst min kone, der er blevet ekspert. Det er et held, at hun er ligeså bidt af de gamle biler, som jeg, for ellers havde vi vist haft lidt svært ved at komme på talefod med hinanden.

Kører De stadig væk Ford T?

— Nej, i dag er det en lille hvid Austin fra 1932. Det er en dejlig brugsvogn.

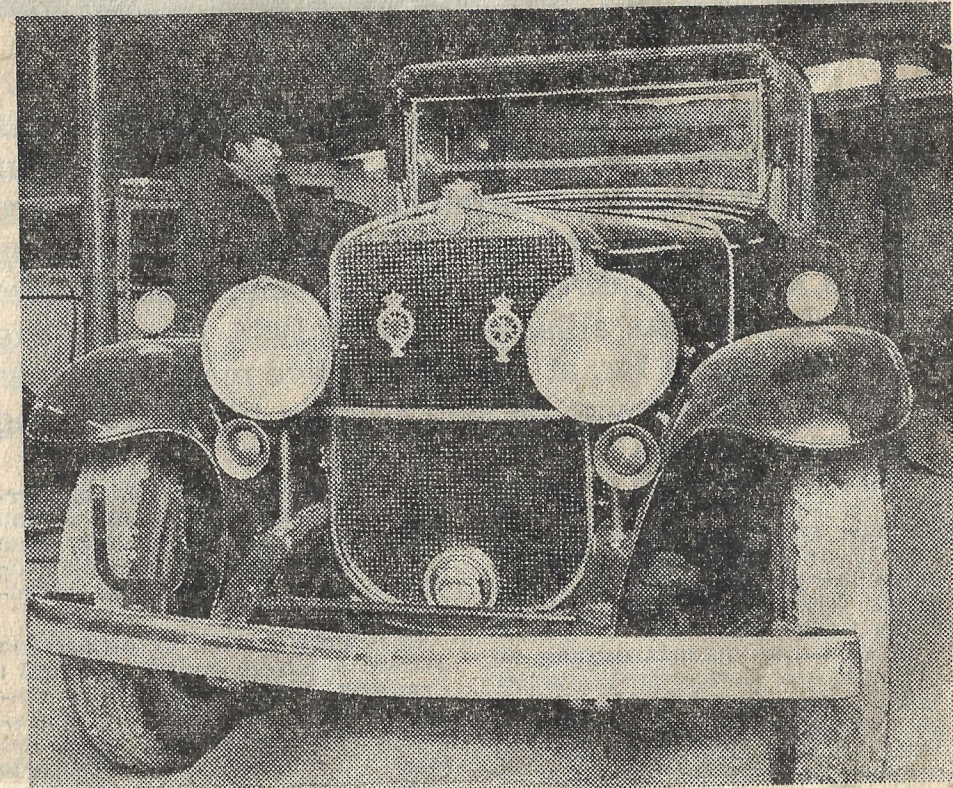
Børge Kaa har mange store planer. Han fortæller om dem, mens han demonstrerer sine færdigheder som cykel-olympiast på en gammel væltepeter. Det er såre nemt, siger han, hvis man bare ikke gør sådan og sådan, for ellers vælter hele cyklen. Han demonstrerer det så livagtigt, at han selv er ved at falde.

Køreskole med gamle biler?

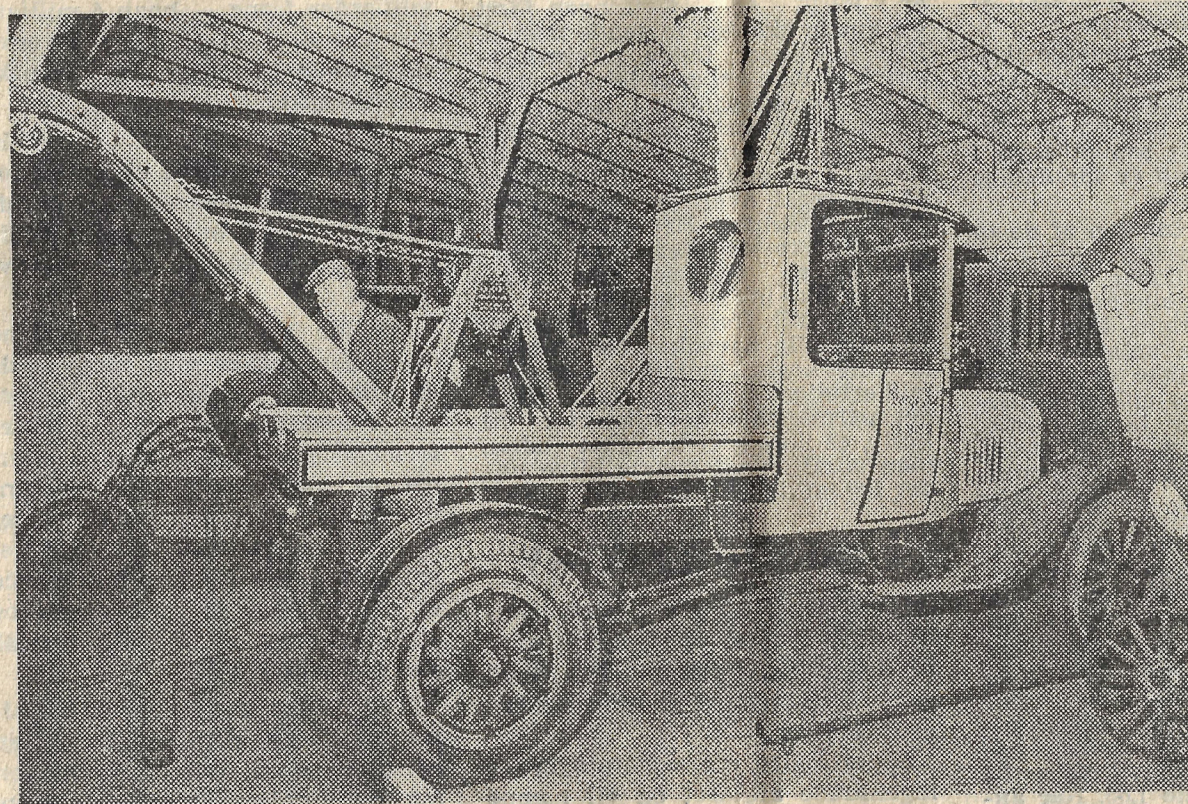
Jo, han vil lave køreskole med de gamle biler og trafikhistorisk museum i store linier, for et sådant museum findes endnu ikke her i landet.

— Tag det roligt, Børge, siger tandlæge Bach og kammeraterne. Vi når det nok. Skal vi nu ikke først se at blive færdig med at få indrettet museet til påske, så kan vi altid tage fat på det andet senere.

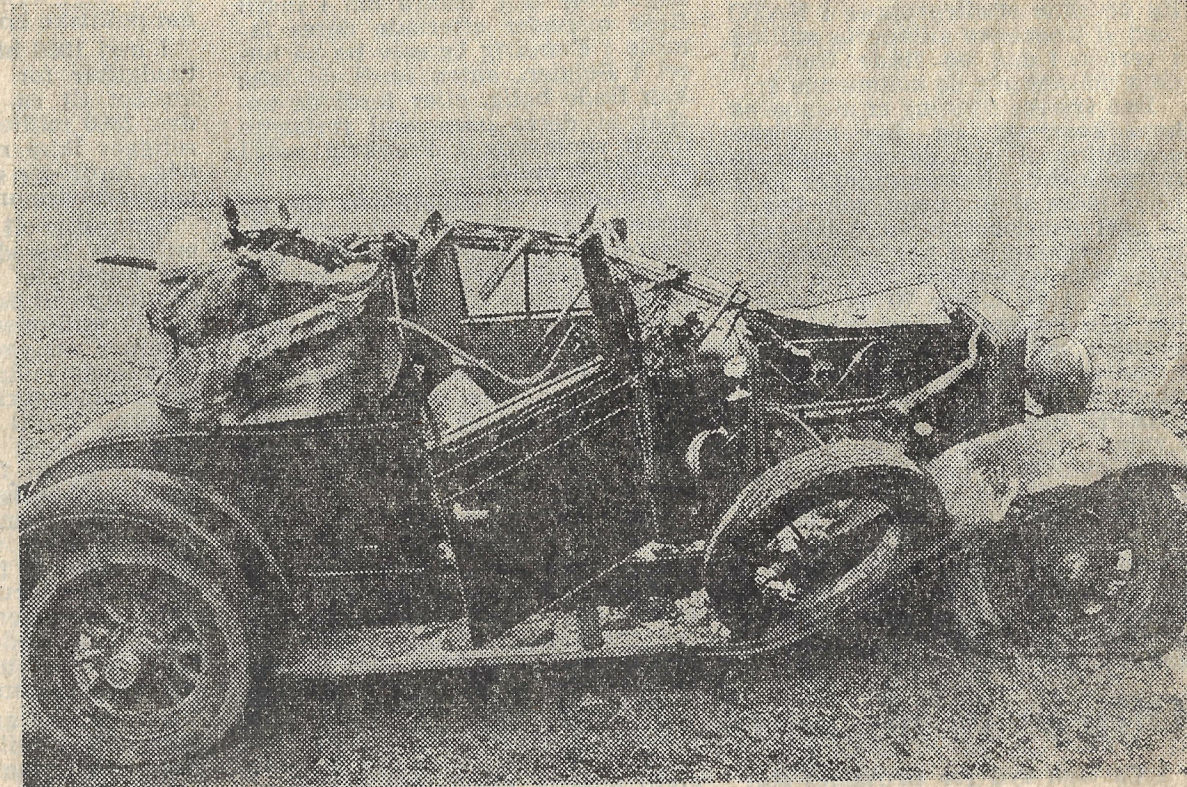
Børge Kaa er ikke glad for at sige farvel til planerne, men arbejdet skal gøres, og lidt efter er han i fuld gang med at slibe en gammel vogn af med sandpapir. Det er hans livs drøm, der er ved at blive en realitet. Danmarks trafikhistoriske museum er ved at blive til. På Pedershvilegård i Helsingør.

Kong Chr. X's Cadillac

Den gamle kranvogn trækker bilerne op på loftet, hvor de opstaldes

Det er svært at tro på, at et sådant vrage bliver til bil igen